

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen

0301 OSLO

Vår ref.
13/303-42/IDL

Arkivkode
S11

Deres ref.

Dato
04.09.2013

MELDING OM POLITISK VEDTAK - FLERE SØKERE - SØKNADER OM TILLATELSE TIL Å BYGGE TRE SMÅKRAFTVERK I HAMARØY KOMMUNE TILLEGGSUTTALELSE

Formannskapet behandlet i møte 03.09.2013 sak 59/13. Følgende vedtak ble fattet:

Tilleggsuttalelse til søknad om bygging av Tennvasselva småkraftverk:

Hamarøy kommune opprettholder sin uttalelse av 15.05.2013, men ønsker å tilføye følgende krav om avbøtende tiltak dersom det allikevel skulle bli aktuelt med utbygging av kraftverk i Tennvasselva:

- Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
- Utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur skal planlegges og gjennomføres med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning.
- Det skal avsettes engangsbeløp på kr. 500.000,- og deretter et årlig beløp på kr. 200.000,- av driftsinntekter fra kraftverket til et kommunalt friluftsfond (jakt, fiske og folkehelse). Beløpet reguleres etter konsumprisindeks.

Uttalelse til søknad om bygging av Hoffmannselva småkraftverk

Kraftverket i Hoffmannselva er planlagt å ha en installert effekt på 3,2 MW og planlagt produksjon på 16,8 GWh.

Ifølge retningslinjene gitt i kommuneplanens arealdel for Hamarøy 2009-2018, pkt 7.5., skal utbygging av småkraftverk ikke tillates der det "foreligger overvekt av motstridende interesser, herunder bl.a. fiske, biologisk mangfold og friluftsliv." Med bakgrunn i tiltakets negative konsekvenser for friluftsliv, kultur og krigsminner, samt fiskebestand, er Hamarøy kommune kritisk til en utbygging av Hoffmannselva småkraftverk.

Dersom det skulle bli aktuelt å tillate utbygging, vil Hamarøy kommune kreve følgende avbøtende tiltak:

- Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
- Utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur skal planlegges og gjennomføres med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning: Kraftverket skal oppføres i en arkitektur som er estetisk tilpasset kulturminnene. Den gamle atkomstveien ned til gården må bevares.

- Det avsettes et engangsbeløp på kr 2 000 000, og deretter et årlig beløp på kr 250 000 av driftsmidler til Sagvassdalen kulturminnefond (bevaring av Hoffmannselv gård og krigsminner i Sagvassdalen). Beløpet reguleres etter konsumprisindeks.
- Hamarøy kommune vil komme tilbake til utforming/ plassering av kraftstasjon og dam, samt tilhørende infrastruktur når dette skal planlegges og det forventes en gjennomføring med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning: Kraftverket skal oppføres i en arkitektur som er estetisk tilpasset kulturminnene. Den gamle adkomstveien til gården må bevares.

Uttalelse til søknad om bygging av Svartvasselva småkraftverk

Kraftverket i Svartvasselva er planlagt å ha en installert effekt på 4,9 MW og planlagt produksjon på 14,4 GWh.

I følge retningslinjene gitt i kommuneplanens arealdel for Hamarøy 2009-2018, pkt 7.5, skal utbygging av småkraftverk ikke tillates der det «foreligger overvekt av motstridende interesser, herunder bl.a. fiske, biologisk mangfold og friluftsliv.» Med bakgrunn i tiltakets negative konsekvenser for friluftsliv, samt usikkerhet rundt konsekvenser for jakt og fiske, vil Hamarøy kommune gå i mot en utbygging av Svartvasselva småkraftverk.

Dersom det skulle bli aktuelt å tillate utbygging, vil Hamarøy kommune kreve følgende avbøtende tiltak:

- Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
- Utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur skal planlegges og gjennomføres med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning.
- Det skal avsettes engangsbeløp på kr. 500.000,- og deretter et årlig beløp på kr. 200.000,- av driftsinntekter fra kraftverket til et kommunalt friluftsfond (jakt, fiske og folkehelse). Beløpet reguleres etter konsumprisindeks.

Saksutredning:

Bakgrunn:

Hamarøy kommune mottok den 17.09.12 en orientering fra Norges vassdags- og energidirektorat (NVE) om oppstart av søknadsbehandling av fire kraftverk i Hamarøy kommune: Fjerdevatn kraftverk, Mølnelva minikraftverk, Tennvasselv kraftverk og Svartvasselva kraftverk. I brevet fra NVE ble det anslått at sakene ville bli sendt på høring i løpet av våren 2013.

Den 04.03.13 mottok kommunen en oversendelse fra NVE med søknader om utbygging av tre småkraftverk i Hamarøy kommune: Tennvasselva, Hoffmannselva og Svartvasselva. Oversendelsen ble registrert hos kommunens postmottak den 08.03.13. Grunnet begrenset saksbehandlerkapasitet i kommuneadministrasjonen, ble ikke søknadene fysisk lagt ut til offentlig ettersyn ved kommunens servicekontor før den 04.04.13.

Til tross for NVEs annonsering i lokale aviser hadde ikke kommunen mottatt noen høringsuttalelser da påskeferien var over. Det ble derfor sendt ut en henvendelse til lokale interessegrupper den 09.04.13, med anmodning om uttalelse til kommunen innen 19.04.13. Etter anmodning fra Hamarøy kommune ble høringsfristen utsatt til 15.05.13. Høringsfristen for de lokale interessegruppene ble deretter utsatt til 08.05.13.

Formannskapet i Hamarøy behandlet sakene i møte den 15.05.13 under sak 35/13. I sin høringsuttalelse ga formannskapet en generell tilbakemelding til høringsprosessen, samt en høringsuttalelse til søknaden om utbygging av Tennvasselva småkraftverk. Uttalelsene gjengis her:

Generell tilbakemelding:

NVE har valgt å oversende tre søknader til høring samtidig. Hver søknad med dokumentasjon er på drøyt 100 sider, med et stort spenn av fagområder involvert. Som sikkert også er situasjonen for flere andre småkommuner i Nordland er det utfordrende for administrasjonen i Hamarøy kommune å kunne uttale seg til søknader av denne typen, all den tid vi ikke sitter på fagkompetanse på alle de ulike områdene. I flere av innspillene vi har mottatt har det også vært uttrykt bekymring for at det er et svært omfattende materiale å gjennomgå på den korte høringsfristen som var satt.

Hamarøy kommune mener det burde vært avholdt et åpent informasjonsmøte om utbyggingsplanene, der berørte grunneiere og andre med interesser i området fikk informasjon om planlagt utbygging og en oppsummering av rapportene. Dette er vanlig praksis ved for eksempel Statens vegvesens utbyggingsprosjekter, og burde etter kommunens oppfatning også innføres som praksis når det søkes om konsesjon til kraftutbygging.

Tennvasselva

Kraftverket i Tennvasselva er planlagt å ha en installert effekt på 1,9 MW og planlagt produksjon på 6,6 GWh. Flere av de private høringsuttalelsene (også for de andre elvene) gir uttrykk for at området allerede er svært belastet av tidligere kraftutbygginger. Forum for Natur og Friluftsliv Nordland viser til naturmangfoldloven § 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning), og etterlyser vurdering av konsekvenser av den samlede kraftutbyggingen i området. Hamarøy kommune er enig i dette.

I høringsinnspillene til kommunen nevnes det i flere av uttalelsene at en utbygging av Tennvasselva vil gi negative konsekvenser for friluftsliv, naturmangfold og kulturminner (krigsminner fra 2. verdenskrig). Det trekkes videre fram at vannstanden i elva er svært

varierende og det stilles spørsmål ved en eventuell inntjening på et slikt variabelt grunnlag. Tømmernes Camping (10.04.13) er spesielt kritiske til utbygging ettersom inngrepet vil kunne gi negative konsekvenser for kundegrunnlaget ved at uberørt natur i nærområdet blir utbygget. Her er det også relevant å trekke inn høringsuttalelsene fra Forum for natur og friluftsliv datert 26.04.13, samt Fylkesmannen i Nordland 09.04.13, som viser til at Tennvasselve-utbyggingen vil føre til reduksjon av INON-områder som i dag anses som villmarkspregede naturområder.

Kommunen anser på bakgrunn av dette at de samfunnsøkonomiske fordelene av en utbygging av Tennvasselve er mindre enn konsekvensene for lokalt næringsliv og lokale og regionale friluftsinnteresser. Med bakgrunn i retningslinjene gitt i kommuneplanens arealdel pkt 7.5, anbefaler derfor kommunen å avvente utbygging av Tennvasselve inntil det foreligger et bedre kunnskapsgrunnlag og en vurdering av konsekvensene av den samlede kraftutbyggingen i Sagvassdalen.

Dersom det skulle bli aktuelt å tillate utbygging, vil Hamarøy kommune forbeholde seg retten til å stille krav om avbøtende tiltak. Hamarøy kommune vil vurdere ytterligere innspill til konsesjonsvilkår når NVEs innstilling foreligger og kommer på høring.

For Hoffmannselva og Svartvasselve valgte kommunen kun å gi en foreløpig uttalelse, ettersom Sametinget hadde varslet ønske om befaring i området. Hamarøy kommune har forsøkt å komme i kontakt med Sametinget for å delta på deres befaring, samt å få informasjon om deres høringsuttalelse, men vi har ikke fått noen svar på våre henvendelser. Naturutvalget i Hamarøy er også forespurt om å gi en uttalelse knyttet til konsekvenser for jakt og fiske i de omsøkte områdene, men de har heller ikke svart på administrasjonens henvendelser.

Hamarøy kommune deltok på befaringer arrangert av NVE den 19. og 20. juni 2013. Her ble det avtalt med saksbehandler i NVE at kommunen kunne komme med en utsatt høringsuttalelse angående Hoffmannselva og Svartvasselve innen 1. september 2013. Grunnet utsatt møtedato for Hamarøy formannskap, ble fristen forlenget til etter formannskapets møte den 3. september 2013.

Av de innkomne innspillene, omtales Tennvasselve i 10 uttalelser, Hoffmannselva i 15 og Svartvasselve i 7. Kun i ett av innspillene er man positive til utbygging; Innhavet grunneierlag anbefaler utbygging av Svartvasselve småkraftverk. For øvrig har Fylkesmannen i Nordland fremmet innsigelse til Svartvasselve småkraftverk, mens Fylkesrådet i Nordland har fremmet innsigelse til Tennvasselve og Hoffmannselva småkraftverk.

Hamarøy kommune har laget en skjematisk oppsummering av innspillene som har kommet i saken med en fargekoding som viser hvorvidt innspillet er negativt, nøytralt eller positivt til planlagt utbygging. Noen av innspillene er allerede sendt direkte til NVE. For ordens skyld videreformidles alle selvstendige innspill som Hamarøy kommune har mottatt, i alt 21 stk.

Arealplanstatus:

Hamarøy kommune vedtok kommuneplanens arealdel 2009-2018 i kommunestyrets møte av 15.10.2009. Arealdelen omfatter hele kommunen og viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. De tre omsøkte kraftverkene ligger alle innenfor LNF-1-områder,

der bygging ikke er tillatt. I arealplanens kapittel 7.5 *Områder hvor mindre kraftverk kan tillates* er det gitt følgende bestemmelser:

1. Kommunen er innstilt på å tillate bygging av mindre kraftverk i tilknytning til følgende vassdrag: **Storvasselve, Innhavet (SK1) småkraftverk.*
2. Ved bygging av mindre kraftverk skal det tas landskapsmessige hensyn.
3. Det tillates ikke bygging av permanent veg til kraftverkets inntak.
4. Det stilles krav om avbøtende tiltak og minstevannsføring for å avbøte på konsekvensene for biologisk mangfold.

Ingen av de omsøkte kraftverkene er nevnt spesifikt i dette punktet. Det påpekes imidlertid i opplysende retningslinjer at:

"Kommunen er kjent med at det foreligger planer om å etablere en rekke småkraftverk i Hamarøy, og vil gi uttrykk for at det er ønskelig med etablering av flere slike kraftverk. Slik utbygging forutsetter imidlertid at det ikke foreligger overvekt av motstridende interesser, herunder bl.a. fiske, biologisk mangfold og friluftsliv."

Vurdering:

Økonomiske konsekvenser for kommunen:

Kommunen har kontaktet advokatfirmaet Lund & co for en uttalelse vedørende mulige inntekter fra de ulike kraftutbyggingene. Konklusjonen fra advokat Silje A. Rogan er som følger:

«Hamarøy kommune vil ha krav på eiendomsskatt, forutsatt at kommunen fortsetter å skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen eller på verker og bruk. Kommunen vil derimot trolig verken ha krav på konsesjonskraft eller konsesjonsavgifter.»

Advokat Rogan skriver at ettersom søkerne anser de tre kraftverkene for å være elvekraftverk (ikke reguleringskraftverk), og ingen av kraftverkene vil ha en midlere årsproduksjon på over 40 GWh, tilsier dette at kommunen verken vil ha krav på konsesjonskraft eller -avgifter.

Konsekvenser for kulturminner, natur og friluftsliv - Svartvasselve:

I kommunens friluftskartlegging er området ved Svartvasselve (utfartsområdet Svartvatn - Stolo) klassifisert som et viktig friluftsområde (B). Svartvasselve og omkringliggende områder er de berørt av kraftutbygging per i dag. Hamarøy kommune mener dette er et avgjørende argument nettopp mot utbygging av elva.

På befaringen den 19. juni ble det gjort klart at planlagt plassering av rørgate fra inntak til kraftstasjon vil bli svært synlig og framtreddende langs dagens skogsvei, ettersom terrenget ikke tillater nedgraving av rørgata. Grunneier refererte under befaringen til en kartlegging (gjennomført av lokal kjentmann Stig Tangen) av fiskebestanden i elva, men etter informasjon som kommunen har mottatt, er det ikke foretatt en slik kartlegging på mange år. Kommunen mener det er uheldig at konsekvensene for fiskebestanden i elva ikke er bedre belyst.

Hamarøy kommune er kjent med at det foretas uttak av elg i jaktseasonen i områdene ved Svartvasselve. Vi har kontaktet kommunens naturutvalg for mer informasjon, men har ikke fått noen tilbakemelding fra dem på dette. Vi vil derfor benytte anledningen til å påpeke at utbygging av småkraftverk i Svartvasselve vil kunne komme i konflikt med uttak av elg, uten at kommunen kjenner konsekvensene nærmere.

Konsekvenser for kulturminner, natur og friluftsliv - Hoffmannselva:

Sagvassdalen er allerede svært berørt av flere kraftutbygginger, men Hamarøy kommune mener allikevel ikke dette er et argument for å tillate enda en utbygging. Vi stiller spørsmålstegn ved om vi har «råd» til å ofre en av de siste uberørte elvene i området. Vi er spesielt bekymret for konsekvensene av en utbygging for ørret- og ålebestanden i Hoffmannselva. Planlagt plassering av kraftstasjonen er rett i gyte- og oppvekstområdet for ørrestammen. Forslaget som kom frem under befaringen om å flytte stasjonen lengre oppover elva, vil bli fordyrende, samt at naturinngrepene om mulig vil bli enda større. Dette må derfor utredes nærmere.

Området langs Hoffmannselv og rundt Hoffmannselv gård har et stort potensiale for friluftsliv, men er preget av gjengroing. I kommunens friluftskartlegging er området klassifisert som et viktig friluftsområde (B). Hoffmannselv gård er en gammel gård med stor kulturverdi, da den trolig er den eldste husmannsplassen i kommunen. Gården og bygningene er dessverre i svært dårlig forfatning. Grunneier Statskog har signalisert at de kan gi støtte til restaurering, men ikke til drift av bygningene.

Dersom det blir aktuelt med utbygging av kraftverk i området, kan det være en mulighet at det foretas en grundig opprydning i området og at det opparbeides en merket tursti ned til gården. Vi ser også for oss en mulighet i samdrift av kraftverk og kulturminnet Hoffmannselv gård, der kraftverket bygges slik at kraftproduksjonen kan synliggjøres for publikum. Det vil da være en forutsetning at kraftverket oppføres i en arkitektur som er estetisk tilpasset kulturminnene. Videre vil det være en forutsetning at den gamle veien (et viktig krigsminne, da den er murt opp og bygget av russiske krigsfanger) blir ivaretatt, visuelt tydeliggjort og forsterket.

Konklusjon:

Tilleggsuttalelse til søknad om bygging av Tennvasselva småkraftverk:

Hamarøy kommune opprettholder sin uttalelse av 15.05.2013, men ønsker å tilføye følgende krav om avbøtende tiltak dersom det allikevel skulle bli aktuelt med utbygging av kraftverk i Tennvasselva:

- Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
- Utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur skal planlegges og gjennomføres med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning.
- Det skal avsettes engangsbeløp på kr. 500.000,- og deretter et årlig beløp på kr. 200.000,- av driftsinntekter fra kraftverket til et kommunalt friluftsfond (jakt, fiske og folkehelse). Beløpet reguleres etter konsumprisindeks.

Uttalelse til søknad om bygging av Hoffmannselva småkraftverk

Kraftverket i Hoffmannselva er planlagt å ha en installert effekt på 3,2 MW og planlagt produksjon på 16,8 GWh.

I følge retningslinjene gitt i kommuneplanens arealdel for Hamarøy 2009-2018, pkt 7.5, skal utbygging av småkraftverk ikke tillates der det «foreligger overvekt av motstridende interesser, herunder bl.a. fiske, biologisk mangfold og friluftsliv.» Med bakgrunn i tiltakets negative konsekvenser for friluftsliv, kultur- og krigsminner, samt fiskebestand, vil Hamarøy kommune gå i mot en utbygging av Hoffmannselva småkraftverk.

Dersom det skulle bli aktuelt å tillate utbygging, vil Hamarøy kommune kreve følgende avbøtende tiltak:

- Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
- Utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur skal planlegges og gjennomføres med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning: Kraftverket skal oppføres i en arkitektur som er estetisk tilpasset kulturminnene. Den gamle atkomstveien ned til gården må bevares.
- Det skal avsettes engangsbeløp på kr. 550.000,- og deretter et årlig beløp på kr. 250.000,- av driftsinntekter fra kraftverket til Sagvassdalen kulturminnefond (bevaring av Hoffmannselsv gård og krigsminner i Sagvassdalen). Beløpet reguleres etter konsumprisindeks.

Uttalelse til søknad om bygging av Svartvasselva småkraftverk

Kraftverket i Svartvasselva er planlagt å ha en installert effekt på 4,9 MW og planlagt produksjon på 14,4 GWh.

I følge retningslinjene gitt i kommuneplanens arealdel for Hamarøy 2009-2018, pkt 7.5, skal utbygging av småkraftverk ikke tillates der det «foreligger overvekt av motstridende interesser, herunder bl.a. fiske, biologisk mangfold og friluftsliv.» Med bakgrunn i tiltakets negative konsekvenser for friluftsliv, samt usikkerhet rundt konsekvenser for jakt og fiske, vil Hamarøy kommune gå i mot en utbygging av Svartvasselva småkraftverk.

Dersom det skulle bli aktuelt å tillate utbygging, vil Hamarøy kommune kreve følgende avbøtende tiltak:

- Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
- Utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur skal planlegges og gjennomføres med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning.
- Det skal avsettes engangsbeløp på kr. 500.000,- og deretter et årlig beløp på kr. 200.000,- av driftsinntekter fra kraftverket til et kommunalt friluftsfond (jakt, fiske og folkehelse). Beløpet reguleres etter konsumprisindeks.

Vedlegg som følger saken:

- Samlede innspill sendt til kommunen

Rett utskrift:

Med vennlig hilsen

Hamarøy kommune

Siv Reidun Sandnes

møtesekretær formannskapet